

Redactare: Michael Haulică
 Tehnoredactare: Mihail Vlad
 Pregătire de tipar: Marius Badea
 Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Antologia prozei românești polițiste și de mistere / o antolog. de

Michael Haulică. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2856-5

I. Haulică, Michael (antolog.)

821.135.1

ANTOLOGIA PROZEI ROMÂNEȘTI POLIȚISTE ȘI DE MISTERE

selecție de Michael Haulică

Cuprins

<i>Crime și mistere în literatura română</i> [Michael Haulică]	7
A doua moarte a domnului Michael Conrad [George Arion]	12
Un strop de bunătate [Diana Alzner]	23
Cardinalul, spionul și pipițele [Florentin Haidamac]	35
Inimi de hârtie [Robert Gion]	61
Detectivi de ocazie [Nic Dobre]	87
Afacerea Verei Nicolaevna [Ciprian Mitoceanu]	99
Vă plac blondele? [Stelian Țurlea]	121
Necuratul părea să fie criminalul [Petre Crăciun]	141
Noaptea pe muntele învăluit în ceață [Iulian Popa]	163
Secretul care ucide [Iulian Sîrbu]	173
Recensământ: -1 [Andra Pavel]	201
Ora 5 în Pall Mall [George Cornilă]	215
Toată bezna din ochii lor [Flavius Ardelean]	225
Accidentul [Eugen Ovidiu Chirovici]	243
Biografia antologatorului	253

A doua moarte a domnului Michael Conrad

Mai avea de așternut doar câteva capitole din trilogia la care scria de aproape douăzeci de ani. O narațiune care nu avea să se mene cu nimic din tot ce se scrisese până acum. O proză cum nu mai crease nimeni. Ceva care avea să-l propulseze în atenția lumii întregi și îi va face numele nemuritor.

Ceva diferit.

Aiurea!

Ideea nemuririi îl lăsa complet rece. Pur și simplu dorea să scrie o carte bună, pe care cititorii să și-o smulgă din mâini.

Până acum îi apăruseră două thrillere care zăcuseră prin librării, în ciuda tirajului lor modest. La un moment dat fuseseră retrase și trimise la topit. Trecuseră de atunci peste două decenii. Puțini cititori se arătaseră interesați de creațiile lui Michael Conrad din Barintown. Vinovată putea fi editura, care nu le promovează cum trebuie. Nu organizase lansări, nu răspândise afișe prin oraș, nu aranjase ca autorul să fie chemat la radiouri și televiziuni.

De fapt, explicația era alta.

Michael Conrad o știa: romanele respective erau proaste. Crâncen de proaste. Le recitise de câteva ori și se înspăimântase de fragilitatea construcției narative, de acțiunea neverosimilă, de comportamentul bizar al personajelor. De aceea, nu după multă vreme de la publicarea lor, aruncase la tomberon exemplarele pe

care le primise de la editură ca drepturi de autor. Se felicitase că nu dăruise nimănui nicio copie. Ar fi fost nevoit să o ceară înapoi și s-o distrugă.

Mai întâi se hotărâse să lase baltă orice veleitate de literat. Dar, după vreo jumătate de an, se apucase de scris o trilogie. O istorie a unei familii, urmărită pe parcursul unui veac, ai cărei membri trăiseră la început într-o mizerie cruntă, până când, dintr-odată, ca printr-un miracol, cunoscuseră o prosperitate de invidiat, ajunseră în vârful piramidei sociale, fiind consultați în orice problemă de interes major a orașului Barintown.

Dar onorabilitatea lor era doar de fațadă.

Ascensiunea spectaculoasă și rapidă le fusese facilitată de contrabanda cu alcool, de afacerile cu petrol, de mituirea unor funcționari pentru a obține de la stat contracte grase, de intimidarea concurenței prin șantaj sau amenințări cu moartea. Unele dintre aceste amenințări fuseseră duse la îndeplinire, uneori asasinatelor fiind mascate sub aparența unor accidente. Niciodată autorii omorurilor comandate nu fuseseră prinși.

La început scrisese cu furie, ca în transă, dorind să fixeze reperele narațiunii. Apoi adoptase un ritm mai lent. Scria doar câte o pagină-două pe zi, fără să se grăbească. Uneori nici atât. Zile întregi nu așternea niciun rând. Stătea doar în fața mașinii de scris, fără să-i atingă claviatura, și visa la eroii săi, la lumea care avea să se nască din imaginația sa. Îi era din ce în ce mai clară întreaga derulare a întâmplărilor.

Chiar și după ce se pensionase și avea, prin urmare, mai mult răgaz, păstrase același mod de lucru relaxat. Deseori recitea ce scrisese, ștergea, renunța la capitole întregi, le înlocuia cu altele, șlefua frazele cu o migață de orfevru.

Ieșea rareori din căsuța lui modestă de la marginea Barintownului. Dacă își întâlnea vecinii îi saluta, dar nu vorbea cu ei. Nici nu știa cum îi cheamă. Descuraja orice încercare a acestora de a se apropia de el. Se ducea până la magazinul din capătul străzii, târguia ceva de-ale gurii și se întorcea pe același drum. Nu citea ziare, nu avea radio sau televizor. Asculta însă ore în șir muzică

simfonică sau arii din opere înregistrate pe discuri. Deseori se felicita că se aprovizionase cu o rezervă serioasă de ace pentru pick-upul său antic.

Citea, în continuare, cu nesaț, sau recitea cărțile pe care le avea în uriașa-i bibliotecă, o sursă inepuizabilă de inspirație pentru *saga* sa. În living și în dormitor aproape toți pereții îi erau tapetați cu mii de volume, așezate pe rafturi pe care el însuși le confecționase. Dintotdeauna trăise singur. Nu fusese nicio doamnă Conrad. Nu mai avea nicio rudă în viață de care să aibă știre. Nu-și făcuse niciun prieten.

Anii pe care îi petrecuse în biblioteca de cartier unde lucrase fuseseră un calvar. Blestema deseori slujba de care avea nevoie ca să se întrețină. Din pricina ei trebuia să iasă în lume.

La început, colegii și kolegele de-acolo încercaseră să-l atragă în cercul lor, îl chemaseră la escapade prin cârciumi sau îl invitară să-i viziteze. Se lăsaseră păgubași după ce primiseră de la el doar răspunsuri monosilabice, refuzuri politicoase, dar categorice. N-avea chef de discuții nici cu cei care veneau să împrumute cărți. Se autoexilase într-o cămăruță unde fișa volumele pe care le primeau zilnic din partea editurilor sau, după ce le parcurgea, scria scurte prezentări ale lor pentru buletinul informativ al bibliotecii.

Un ciudat. Un sărit de pe fix. Așa îl catalogaseră toți și-l lăsașeră în pace, din moment ce nu deranja pe nimeni și-și făcea treburile bine.

Dar acum nu mai avea mult timp.

Doctorul fusese categoric: mai avea de trăit vreo jumătate de an. Îi comunicase verdictul pe un ton nepăsător, ca și cum i-ar fi spus cum va fi vremea în următoarele trei zile. Pacientul din fața lui era un amărât de fost bibliotecar, de 69 de ani, și n-avea de ce să-i acorde o atenție exagerată. În sala de așteptare moțâiau pacienți cu probleme mai puțin grave, dar cu portofelele bine garnisite.

I se făcuse însă milă de omulețul care îl privea cu ochi care nu exprimau nicio emoție, de parcă sentința se referea la altcineva. În câteva cuvinte îi expusese ce-l așteaptă în următoarele luni. Se va simți din ce în ce mai slăbit, nu va avea poftă de mâncare și se va

topi ca o lumânare care arde încet. Spitalizarea ar fi fost complet inutilă.

Michael Conrad mulțumise cu glas stins pentru consultație, plătită și se făcuse pentru totdeauna nevăzut din fața ochilor doctorului Gene Shelton.

*

John Owen primise pachetul de mai bine de două luni. Când i se adusese, sfâșiasse nervos hârtia care acoperea cutia paralelipipedică. Ridicase capacul. Înăuntru erau coli de hârtie până sus, bătute la mașină.

Își spusese: „Cine dracu' mai scrie azi la mașină? Poate doar un hodorig de veleitar care nu știe să folosească un computer. Bine măcar că nu-și trimisese *capodopera* scrisă de mână“.

Împinsese cu dispreț cutia până la marginea biroului său imens, pe care mai zăceau și alte manuscrise. Pe măsură ce le citea, apucau drumul spre coș. Nimic interesant, nimic de valoare. Dacă însă în cel mai scurt timp nu primea o propunere excepțională din partea unui autor, trebuia să închidă taraba și să se apuce de altă afacere.

În următoarele săptămâni, pe biroul lui John Owen nu mai rămăseseră decât un laptop, o agendă în care nu era notat mai nimic, un suport pentru pixuri și creioane, o lampă și o sticlă de whisky din care își turna într-un pahar pe care îl golea aproape imediat ce-l umplea. Era seară, era singur în editura pe care o patrona și era cuprins de disperare. Se apropia de 60 de ani și viitorul i se înfățișa în culori sumbre.

Zări cutia și, brusc, simți nevoia să-și reverse furia asupra ei. Se ridică de pe scaun și o înșfăcă, dorind să iasă pe coridor și s-o arunce la gheana de gunoi. Dar un impuls interior inexplicabil îl sili să se așeze din nou, să ridice capacul cutiei și să scoată în fața lui vrafal de coli.

„Și acum?“

N-avea niciun chef să citească. „Probabil că e vorba de o aberație agramată. O dulcegărie cu fete bătrâne sau un thriller istoric,

poate bine documentat, dar fără suspans, cu o intrigă de două parale.“ Din nou se gândi să arunce mormanul de file care cântărea câteva kilograme. Dar o forță ciudată îl țintuia de scaun.

Își mai turnă un pahar de whisky. Sorbi câteva înghițituri. De-abia acum se uită la prima pagină. Pe ea era scris, cu litere mari, un nume – MICHAEL CONRAD, și un titlu – SAECULUM.

Numele parcă îi spunea ceva. Dar nu se chinuie să-și aducă aminte. Puse fila deoparte și o luă pe următoarea. Începu să citească.

„Trei împușcături răsunară, aproape concomitent, în trei cartiere din Barintown, în noaptea ultimei zile a anului 1899. Zgomotul lor fu acoperit de hărmălaia obișnuită la orice revelion, când petrecăreții sunt amețiți prin casele lor sau prin crășme, vorbesc cu glas tare, chiuie și dansează, organizează focuri de artificii.“

„Hm“, își spuse John Owen, „nu-i rău pentru început. Nu-i rău deloc.“

Vru să-și mai toarne în pahar, dar se răzgândi. Se așeză mai confortabil pe scaun și își continuă lectura, din ce în ce mai captivat...

*

La ora 9 dimineața îi sosi secretara. Îi spuse scurt să-i aducă mai multe căni cu cafea și îi ceru să nu-l deranjeze nimeni.

— Dar aveți întâlnire cu...

— Ducă-se dracului! Și ia naibii sticla asta de-aici! Dă-le liber tuturor angajaților. Scoate telefonul din priză. Apoi pleacă și tu! Nu uita să încui ușa după tine.

Secretara îl privise siderată – niciodată domnul Owen nu-i vorbise așa. Dar îi execută ordinele întocmai.

*

De-abia spre seară termină de citit manuscrisul. 1400 de pagini scrise la două rânduri. Era salvat. Capodopera pe care visase

o viață întreagă s-o publice era în mâinile lui. N-avea nevoie decât de modificări minore.

Era ceva diferit.

Ochii îi erau oboșiți. Spatele îi amorțise. Mai sorbi din cafeaua rece și se strâmbă – era mai mult zaț. De-abia acum ar fi avut nevoie de o gură de tărie, ca să sărbătorească. Se duse în secretariat și căută sticla, dar n-o mai găsi.

Se întoarse în birou și se uită din nou la prima pagină. Michael Conrad... De unde îl știa? Nu cumva...

Se repezi la laptop și începu să caute cu înfrigurare. În scurt timp se felicita pentru că își ținea evidențele în ordine și nu ștergea nicio informație pe care o primea.

Michael Conrad publicase la editura lui. Două thrillere a căror acțiune nu și-o mai aducea aminte. Fuseseră niște rebuturi. Dar, în urmă cu două decenii își permitea să mai dea și rateuri. Și el, și cumpărătorii de carte aveau mai mulți bani.

Ar fi vrut să pornească imediat în căutarea autorului. Îi avea adresa. Oare mai era bună? Nu era însă niciun număr de telefon la care să-l sune la ora aceea târzie din noapte. În cartea de telefon figurau vreo patru Michael Conrad, dar niciunul nu locuia la adresa afișată pe ecranul laptopului. Trebuia să amâne investigația pentru dimineață...

*

După mai multe luni de cercetări, stătea din nou la biroul său. Nu știa ce să facă.

Michael Conrad murise. Un curier care împrăstia pliante prin cartier sesizase mirosul îngrozitor care venea din casa lui printr-o fereastră deschisă de la parter. Îndrăznise să arunce o privire și îl zărise fără viață, prăbușit pe podeaua din living. Nu murise de boala pe care i-o descoperise doctorul. Avusese un atac de cord, care îl crușase de orice suferință.

Domnul Owen se interesase în stânga și-n dreapta dacă răposatul avusese vreo rudă. Dar nimeni nu venise din partea familiei

la înmormântarea făcută pe cheltuiala primăriei. Doar câțiva colegi de la biblioteca la care lucrase și o vecină pioasă. Niciunul dintre ei n-avea habar de nimic.

Sub pretextul c-ar fi interesat să vadă dacă nu cumva un autor pe care odinioară îl publicase lăsase vreun manuscris, reușise să intre și în locuința lui. Însă cotrobăise zadarnic prin toate ungherele – nu era niciun testament și nicio copie a romanului SAECULUM.

Ardea de nerăbdare să publice trilogia. Dar, după toate investigațiile pe care le făcuse, îi încolțise în minte o idee. Ce-ar fi dacă... Ce-ar fi dacă ar fi publicat-o sub numele lui? La urma urmei, un editor cu experiență poate fi credibil și ca autor.

Nu. Nu era o idee bună. Lansarea ar fi trebuit să aibă o doză de mister, care ar fi contribuit ca romanul să devină un bestseller și să-l scape de toate grijile financiare.

Un bătrân bibliotecar care a scris o capodoperă și s-a stins pe neașteptate... Un om modest, tobă de carte și cu un talent ieșit din comun... Un mare scriitor contemporan cu noi, neștiut de nimeni... Nu era deloc rău pentru a trezi interesul publicului.

Și totuși, flerul lui de editor îl avertiza că enigma din jurul autorului trebuia să fie și mai mare.

Nu putea să mai amâne publicarea. Dificultățile în care se zbătea erau din ce în ce mai grave. Mai ezită totuși câteva zile. Până când, într-o seară, după ce bău două pahare de whisky, luă prima pagină a manuscrisului și o rupse în bucățele pe care le aruncă la coș. Apoi, scoase dintr-un sertar o altă coală pe care scrisese înfiorat, chiar la mașina lui Michael Conrad, atunci când îi vizitase casa. O așeză deasupra celorlalte pagini și se uită din nou la ea.

BERNARD KIRITIMATI
SAECULUM

„Iartă-mă, frate Conrad! Ai mai murit o dată.“

Chicoti. Probabil așa se simțea un ucigaș cu simbrie care curmase, fără să vrea, viața unui inocent, în timp ce ținta vizată scăpase. De fapt, nu-i stătea în fire să se scuze niciodată. N-avea

nicio remușcare. Viața îl obișnuise să calce peste cadavre. În lumea editorilor era cunoscut ca un maestru al combinațiilor murdare care îi aduceau profit. Nu-i plătea pe autori la timp, sau nu-i plătea deloc, publicând deseori cărți pentru a căror apariție pretindea bani de la scriitorii veleitari, dornici să-și vadă numele tipărit pe coperta unui volum. Știa să obțină finanțări pentru lucrări care nu vedeau niciodată lumina tiparului. Pe la spate se vorbea despre el ca despre o „javră“ sau o „lichea“. I se fâlfâia de toate aceste calificative. Își spunea, zâmbind sardonice: „Interesul personal primează. Fiecare se descurcă așa cum poate“. Datorită unor avocați abili, câștigase toate procesele pe care unii i le intentaseră.

Își mai turnă un pahar. Trebuia să se liniștească și să nu-i fie frică. Zarurile fuseseră aruncate. Remușcările nu-și aveau rostul. El și remușcări?! Haida-de! Se și vedea perorând în fața cititorilor din librării, din biblioteci, în fața camerelor de televiziune la emisiuni culturale – îi plăcea la nebunie să fie în centrul atenției, pozând în postura unui om de cultură:

— Nu știu cine este Bernard Kiritimati. În urmă cu câteva luni am primit un manuscris semnat cu acest nume. Nimeni nu-și aduce aminte cine l-a adus – n-a venit prin poștă sau printr-o firmă de curierat. E posibil să-l fi lăsat el însuși la secretariatul editurii. Am apucat imediat să-l citesc. De la primele pagini mi-a stârnit un interes enorm. E cel mai bun thriller pe care l-am citit vreodată. E ceva diferit de tot ce s-a scris până acum. Am încercat să dau de autor – n-am izbutit. Am hotărât totuși să-i public lucrarea, cu speranța că mă va căuta într-o zi... Dacă nu cumva își va dori să rămână, pentru totdeauna, necunoscut... Încă o enigmă adăugată istoriei literaturii...

*

Trecuse mai bine de un an. Trilogia apăruse și devenise cea mai bine vândută carte a deceniului. Fusese și tradusă, pe multe meridiane. O rețea de televiziune oferise editurii un contract fabulos pentru ecranizarea romanului sub forma unui serial. Fără

îndoială, misterul creat în jurul autorului contribuise din plin la promovare.

Într-o dimineață, domnul Owen stătea la birou într-o dispoziție excelentă. Se uitase pe cifrele primite de la contabilitate și respirase ușurat. Salvase editura. Își putea împlini visul de a-și cumpăra o casă și o mașină de lux, rămânându-i și destui bani în cont pentru o bătrânețe liniștită.

Secretara băgă capul pe ușă.

— A venit un domn. Îl primiți?

— Cine e?

— Cică e un prieten. Vrea să vă facă o surpriză.

— Un prieten?

În ziua aceea domnul Owen se simțea generos.

— Zi-i să intre!

Peste câteva clipe în încăpere își făcu apariția un bărbat masiv, cam la 45 de ani. Purta un costum de calitate, dar cam ponosit, pantofii îi erau bine lustruiți, însă uzați. Fără să aștepte vreo invitație se așază, picior peste picior, pe scaunul aflat în fața biroului. Gesturile lui exprimau siguranță și chiar o ușoară insolentă.

Domnul Owen se uită cu nedumerire și cu un început de enervare la musafirul neașteptat. Nu-l mai văzuse niciodată.

— Cine sunteți? Ce doriți?

Bărbatul își scutură un fir de praf imaginar de pe reverul hainei și-l privi zâmbitor.

— Am venit cu afaceri. Pe bune. Și ca să-mi exprim recunoștința. Și admirația. Ai făcut o treabă grozavă. Nu degeaba ți se spune „Șacalul“. Amândoi am dat lovitura.

Patronul editurii se uită la el siderat. „Șacalul?“ Asta era ceva nou. Dar cine mai era și individul ăsta? Un nebun? Un autor beat? Începea să-și piardă răbdarea.

— Ce lovitură am dat amândoi? Cine sunteți?

Necunoscutul se așază mai bine pe scaun înainte de a răspunde cu glas răspicat.

— Sunt Bernard Kiritimati, bătrâne! Enigmaticul Kiritimati. E un nume rar, însă acum e pe buzele tuturor. Așa se spune la

„Crăciun“ în limba gilberteză. Dar asta o știi, doar tu l-ai ales. Ai vrut să fie cât mai neobișnuit. Ce te uiți așa?

Ochii de viezure ai lui John Owen căpătară o lucire amenințătoare. Se ridică de pe scaun, ca să pară mai impunător. Se ridică și celălalt – era cu mult mai înalt și mai puternic.

— Domnule...

— La naiba, John! E de tot hazul. Și „Bernard“, și „Kiritimati“... Asta da potriveală... Nu mă crezi? Iată actele! Mai mult ca sigur, ai căutat în cartea de telefon, ca să fii liniștit că nu există niciun Bernard Kiritimati în peisaj. Dar ai dat-o în bară. Nu-mi mai permit să am telefon.

Bărbatul se ridică și-i întinse un pașaport și un permis de conducere. Literele de pe documente îi jucau domnului Owen în fața ochilor. Kiritimati continua să turuie, ca și cum n-ar fi observat tulburarea celui lalt sau îl durea în cot de starea lui.

— Ei, cam așa stau lucrurile... Asta e. Ce zici, când încheiem contractul de drepturi de autor? Sunt cam pe geantă în ultima vreme. Și nu-i cușer ca doar unul să întoarcă bani cu lopata... Și să nu-ți dea cumva prin minte să mă înșeli, așa cum ai făcut cu alții. Cu mine nu ține. Am ceva care te va convinge să joci cinstit.

Dintr-un buzunar al hainei scoase un pistol mic. I-l arătă câteva clipe, apoi îl vârî cu nepăsare la loc. Domnul Owen se lăsă să cadă greoi pe scaun.

— A, mai e ceva, John. Fii liniștit. Dă-i mai departe cu gargara despre scriitorul necunoscut. O cânti bine la mandolină. Din partea mea, n-o să ai grețuri. Mie mi se fâlfâie de faimă, de întâlnirile cu orbeții ăia de cititori. Mie-mi pasă doar de biștari. Cu cât sunt mai mulți, cu atât e mai bine pentru amândoi...

(povestire publicată în *Revista de suspans*, nr. 3, decembrie 2012; Mircea Pricăjan (ed.) – *Best of Mystery & Horror #1* – *Revista de suspans*, Herg Benet, 2014)